

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Naročnina se plačuje vnaprej in stane letno Din 84.—, polletno Din 41.—, mesečno Din 7.—. Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica štev. 23, telefon štev. 2552. Poštni predal 169. Čekovni račun štev. 15.420.

Leto II.

Ljubljana, 15. novembra 1930.

štev. 46.

Pomen zunanje oblike v trgovini.

Naša trgovina boleha splošno na pomanjkanju pravega smisla za ustvaritev vabljalivosti za konsumente. Ta napaka se opaža vsepovsod, tako pri zunanji obliki posameznega konsumnega blaga, kakor pri opremi naših izvoznih predmetov. Zunanja oprema prodajnih predmetov ima na kupce tako velik vpliv, da se mnogo našega izvoznega blaga, zlasti sadja, ki ga navadno rinfusa, ali pa prav površno pakirano izvažamo v inozemstvo, vrača zopet nazaj k nam pod drugim imenom, lepo opremljeno zavito in pakirano in seveda veliko dražje. Tako si je še nedavno neka velika inozemska izvozna tvrdka ustvarila ogromne dobičke samo s tem, da je v Južni Srbiji nakupila večje množine domačih jabolk, jih na licu mesta prebrala, ovila in sortirano sodje vložila v okusne zabojčke ter skoraj vse blago prodala v naši državi z ogromnim dobičkom, dočim je izvozila v inozemstvo le pičlo desetinko celotnega nakupa.

Splošno je tudi znano dejstvo, da gre mnogo našega blaga v inozemstvo, kjer se opremi z okusom ter pod drugo znamko zopet izvažava v druge države. Učinek je dvojen: 1. svetovni trg našega blaga vsled tega skoraj ne pozna ter kupuje rajši dražje, čeprav naše blago pri našem posredovalcu in 2. si naše izvozno blago ravno vsled tega ne more pridobiti v inozemstvu tistega slovesa, ki mu po njegovi kvaliteti pristoji. Obojemu je vzrok: pomanjkanje zmisla za okusno zunanjo opremo.

Težke milijone zaslužijo naši posredovalci letno samo pri eni vrsti našega izvoznega blaga. Ves ta zaslužek bi lahko ostal doma; z opremo blaga, ki ne rabi velikih kapitalov ali kakih dragih pripomočkov, bi zaslužile široke mase naroda in trgovcu-izvozniku bi se njegov trud bogato poplačal. Na drugi strani pa bi naše blago prišlo do zasluženega slovesa, vsled česar bi tudi ob vseh poznejših kupčijah prišlo lažje do prodaje.

Naš Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je v zvezi s trgovinskim in drugimi resornimi ministrstvi storil v zadnjem letu veliko s tem, da skuša naše izvozno blago standardizirati (pohenotiti) in tudi v notranjosti izboljšati kvaliteto ter zunanji videz produktov potom raznih pravilnikov.

Prav te napake se opažajo tudi pri veliki množini drugih naših produktov, ki jih mnogokrat izpodrinejo tuji, čestokrat manjvredni in dražji, a lepše opremljeni proizvodi. Seveda igra pri tem veliko vlogo tudi reklama, za katero imajo baš naša podjetja prav malo ali celo nobenega zmisla. Tudi starost znamke vpliva na mnenje konsumentov, dasiravno nas uči tehnika in kemija s svojimi iznajdbami, da so novejši produkti vedno bolj popolni, tedaj navadno tudi boljši.

To kar velja za izvozno blago in industrijske produkte v velikem, velja prav tako tudi za vsako nadrobno trgovino.

Ako trgovec ni kupil blago že prebrano in opremljeno, naj to stori v lastni režiji. Sortiranje, čiščenje in omotavanje blaga mu ne povroči takorekoč nikakih stroškov. Ako tako blago opremi s primernim okusom, lahko stavi blagu veliko višje cene in ga tudi lažje proda. Odrbrano blago sicer izgubi nekaj na svoji vrednosti, a mu sortirano blago s svojo povišano ceno že samo pokrije njegovo celotno vrednost. To velja posebno za domače poljske pridelke, pa tudi za nekatere vrste domačih industrijskih izdelkov.

Poučen primer z ozirom na potrebo lepega zunanjega izgleda nam ne nudi samo tržišča s poljskimi pridelki, marveč se še posebno drastično prikazujejo taki slučajji na raznih živinskih sejmihi, kjer često kupec, videč zamazano živinče, trdi, da je na njem več blata kot mesa.

Umen trgovec zna s primernimi preureditvami dati vsakemu blagu lepši zunanji videz in na ta način napraviti blago vabljivejše za kupca, kar gotovo ni samo trenutnega pomena.

Za privabljanje kupcev pa igrata veliko večjo vlogo **izložba in lokal**.

Izložbam se zlasti na deželi posveča veliko premalo pažnje. Večina trgovcev smatra izložbeno okno za nekako razstavo vsega, kar se prodaja v trgovini. Še veliko več pa je trgovin, ki sploh nimajo izložbe, dasiravno bi jo lahko z malimi stroški napravili.

O umetnosti aranžiranja lepih izložb spregovorimo kasneje. Za danes naj se omejimo samo na splošno:

Pravi namen izložbe je, privabiti in zainteresirati poleg resnih kupcev tudi one, ki se sicer za blago ne zanimajo. Izložba mora biti napravljena tako, da napravi vtis tudi na malobrižnega pasanta. Proč z zastarelim nazorom, da je izložba samo razstava vzorcev blaga, ki se nahaja v trgovini!

Da dosežete svoj namen in napravite izložbo vabljivo, ne smete vsiljivo razstavljati ono blago, katerega bi se radi iznebili. Izložba se mora — tudi na deželi! — preurediti po večkrat, vsaj enkrat na teden ter mora biti vedno iznova vabljiva in privlačna. Razstavljene

predmete zamenjajte vedno z novimi šlagerji.

Največjo vlogo pri izložbi pa igra razsvetljava. Danes imamo električno napeljavo skoraj povsod. Kjer tega ni, naj se trgovec ne straši stroška za nakup kake druge umetne razsvetljave. Uspehi, ki so doseženi z efektivnostjo povečane razsvetljave, pričajo, da se je pri poskusih v večjih mestih število opazovalcev izložb vsled povečane razsvetljave pomnožilo za 70—90% in je tudi število kupcev narastlo za 12—36%.

Nič manjšega pomena ni notranja oprema trgovine. Tudi tu igra razsvetljava glavno vlogo. V mračne lokale ne gre vsakdo rad. Že sama mračnost napravi na obiskovalca vtis, da prikriva nesnago. Ako imate mračen lokal, osvetlite ga tudi po dnevi z močno svetlobo: poraba toka ali drugega goriva se vam bogato izplača.

Razsvetljeni lokali so veliko vabljivejši za obiskovalce in jim razkrijejo tudi blago v sicer temnih kotih, obenem pa izbrišejo vtis o nesnagi, ki je neizbežna pri vsaki mračni trgovini.

Vzporedno s tem morate tudi skrbeti za notranjo ureditev lokala. Oprava naj bo čedna in često novo popleskana. Denar, ki ga izdate za barvo in pleskanje, je vedno dobičkanosno naložen. Ne trpite v lokalu nepotrebne navlake ter pazite, da je blago po policah razloženo z največjo pazljivostjo!

Poleg snažnosti in vabljivosti pa vladaj v trgovini največja vpludnost in ustrežljivost! Posebno novim odjemalcem postrezite z vso dvorljivostjo, ker ga le na ta način pridobite.

Ti primitivni nasveti za povečanje vabljivosti od lokala preko izložbe do posameznih prodajnih predmetov in do občevanja z odjemalci so skoraj vsakemu trgovcu znani. In vendar so kakor Kolumbovo jajce, če pomislite na to, kaj bi lahko doslej storili za privabljanje novih odjemalcev in kaj ste opustili.

Odloženo in zamujeno! Zato ne odlašajte več; vaš lastni interes vas sili v to! Uspehi pa vas prepričajo, da ste ravnali prav.

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

Kakor ima detaljna blagajna za vsak prejemek protipis — kopijo prodajnega listka, mora glavna blagajna vsak prejem dnevnega skupila potrditi.

Kontrola glavne blagajne je popolnoma slična kontroli blagajne za nadrobno prodajo. Tako kontrolo naj trgovec, ki je vodstvo blagajne poveril drugi osebi, opravlja vsaj tedensko, ker se pri redkejši kontroli nabere preveč materiala, da bi bila natančna kontrola prizadeta zaradi površnega pregleda.

Posebno pozornost mora trgovec posvetiti izdatkom: so li upravičeni in imajo odgovarjajoča pravilna potrdila?

Tudi med prejemki niso nikdar izključene pomote in malverzacije. Prejemki morajo istotako biti pokriti s posebnimi kopijami potrdil, ki jih blagajnik izda vplačevalcu ob priliki plačila.

Tudi za taka **začasna potrdila**, ki jih izda blagajnik vplačevalcu, je najbolj primeren blok z eno kopijo, opremljen z zaporednimi številkami.

Besedilo takih potrdil navadno nosi poleg trgovčeve trdke še sledeči tisk:

Tek. št. Št. blagajne

Začasno potrdilo

za Din (z besedo: ...), ki jih je danes plačal dosp. za račun

Poleg zaporedne tekoče številke opremi blagajnik začasno potrdilo še s tekočo številko vpisa v blagajniško knjigo (ali prima-noto, ali journal), izpolni tekst, datira začasno potrdilo ter ga podpiše. Kopijo dobi vplačevalec kot potrdilo, original pa ostane v bloku za kontrolo vknjiženega prejema.

Seveda je treba obenem tudi ugotoviti, če se gotovina v blagajni ujema s saldom, ki ga izkazuje blagajniška knjiga.

Ta način kontrole je mogoč samo tam, kjer trgovec vodi vsaj najpotrebnejše knjige. Kjer pa je knjigovodstvo po trgovčevem mnenju »odveč«, je — zlasti, če dela z nastavljenici — izročen trgovec poštenosti osobja na milost in nemilost ter tudi v slučaju, da kasneje odkrije kake nepravilnosti, ne more

istih dokazati. Nebroj slučajev, ko so se nastavljenici okoristili s tako trgovčevo malomarnostjo in površnostjo, dokazuje najbolj zgovorno, kako potrebno je knjigovodstvo v sleherni, tudi v najmanjši trgovini.

Kontrola potom prodajnih listkov omogoča trgovcu pravnoveljavno dokazati resničnost obstoječe terjatve in vsaj deloma izključujejo tatvine v trgovini. Blagajniška potrdila za vsak izdatek in od vplačevalčev podpisane kopije lastnih izdanih potrdil pa onemogočajo spore, ki tako pogosto nastanejo med trgovcem in njegovo klijentelo ter so tudi pred sodiščem edini dokaz popolne prepričevalne moči.

In konečno: prilika zapelje tudi marsikaterega poštenjaka; zato naj noben trgovec ne opusti teh primitivnih kontrolnih pripomočkov.

Dočim ima trgovec pri kontroli blagovnega in denarnega prometa zvestega zaveznika v svojih knjigah, se mora pri kontroli ostalega poslovanja zaneesti predvsem in največkrat tudi izključno le nase. Zaupanje je sicer vsepovsod med človeštvom in še posebej v trgovini neobhodno potrebno. Vendar ima tudi vsako zaupanje svoje meje, katerih zlasti trgovec ne sme nikdar prekoračiti.

Ni potreba, da bi trgovec zaradi kontrole v trgovini neprestano čepel za pultom in zasledoval vsak migljaj svojih nastavljenecv ter s tem napravljaj sebi nepotrebno delo, ki bi ga odvrčalo od drugih, prav tako potrebnih opravil ter ga zaposlilo tako, da bi zase ne našel niti trenutka za oddih. Trgovec mora že sam vedeti, kdo je med njegovimi nastavljenici vreden zaupanja do gotove mere in kdo je potreben strožje kontrole. Vendar ne sme nikdar pretiravati niti v enem, niti v drugem svojem naziranju.

Obča bolezen naših trgovcev, ki delajo z nastavljenici je zlasti ta, da se za vršitev kontrole držijo točno nekega določenega časa. Mnogokrat je sicer res, da je ta njegov čas tako točno od-

merjen vsled drugih opravil; vendar je le malo slučajev, da bi trgovec ne mogel svojega urnika nekoliko spremeniti in vsaj od časa do časa vršiti kontrolo v tistem času, ko ga nihče ne pričakuje. Taka poizkusna kontrola mu gotovo odkrije marsikaj, kar mu je bilo prej prikrito. Star pregovor pravi: »Kadar mačke ni pri hiši, dobro se imajo miši.« In marsikje se po krivdi šefa nastavljenici nauče delati pravilno samo v času kontrole, ki je točno odmerjen.

Seveda nočemo s tem delati nikomur pravice. Velika večina nastavljenec je vsekakor vredna skoraj popolnega zaupanja; a so izjeme, ki mnogokrat škodujejo trgovcu bolj v času izven kontrole, kot mu koristijo s svojim delom. Ako njegov tovariš tako nepravilnost opazi, jo navadno že iz kolegijalnosti zamolči, dasiravno je v interesu vseh poštenih nastavljenec, da se taki škodljivci na najkrajši način odpravijo.

Edina res uspešna kontrola tistih poslov, ki jih ne kontrolirajo knjige in priloge, je nenapovedana in nenadna kontrola po trgovcu samem, ker mu daje obenem tudi priliko, da v mnogih slučajih dožene, da gre za sporazumno izkoriščanje potom dveh ali več komplicev; zato naj trgovec nikdar ne veže svoje kontrole na vedno isti, točno določeni čas, marveč naj vsaj od časa do časa izpremeni svoj urnik.

Revizija.

Dočim razumemo pod »kontrola« stalno nadzorstvo nad tekočimi posli, deloma potom knjig in prilog, deloma pa potom trgovčeve osebne čuječnosti, vsebuje revizija perijodično pregledovanje stanja trgovine na podlagi knjig in prilog, ki kažejo, kakšno bi moralo biti premoženjsko stanje trgovca ter primerjava teh podatkov z dejanskim stanjem trgovine.

Taka revizija je najbolj uspešna ob zaključku polletnega ali letnega računa, ker ima tedaj trgovec potrebne podatke in izvlečke iz posameznih računov ter bilanco že izgotovljeno.

Za izvrševanje letne revizije si mora trgovec vzeti nekaj več časa, ker mora

pregledati stanje od knjige do knjige in od računa do računa.

Revizija blagajne obstoji v tem, da pregleda potrdila izdatkov in vpise v blagajniško knjigo, dalje protipise (kopije izdanih potrdil) za prejemke in njih vpise v blagajniško knjigo. Potom seštevanja vsaj nekaterih strani ter potom primerjave prenosov mora dognati, je li seštevanje pravilno ter ugotoviti, če stanje gotovine odgovarja izkazane-mu saldu. To mora napraviti že na sklepni dan (31. decembra).

Ako je trgovec med letom stalno kontroliral blagajniško poslovanje, je taka revizija običajno delo prav kratkega časa, često samo par minut.

Kjer se vodi blagajniška knjiga ločeno od prima note in so zanjo koncem meseca napravljeni posebni sezname, mora trgovec, če tega ni delal že ob kontroli med letom, pregledati vsaj nekaj mesečnih seznamov, če so pravilno sestavljeni, ker se zamore šele potem zanesti na pravilnost glavne knjige.

Isto velja za prima-noto, najsí je združena z blagajno ali se vodi ločeno.

Ako najdete, da je kak mesečni seznam nepravilen, bodisi glede višine zneska, bodisi da je vpisan pod napačnim računom, in je tudi vpis v glavno knjigo enak, pa navzlic temu soglašá z bilanco in ta s sezname, gre za nepravilnost, katere značaj opišemo natančneje pri reviziji glavne knjige.

Revizija glavne knjige, katero izvrši trgovec takoj, ko so vpisi vanjo vnešeni, mora biti posebno natančna, ker iz nje črpa vse podatke za stanje posameznih računov.

Ako vodi dvostavno glavno knjigo, za katero črpa podatke iz mesečnih seznamov v prima-noti, ali tudi — ob ločeni blagajni — iz mesečnih seznamov v blagajniški knjigi in prima-noti, mora vsaj pri glavnih računih in vsaj pri nekaterih mesecih v celoti pregledati, če so vpisi zneskov iz seznamov v glavno knjigo pravilni, t. j. v pravilni višini in na pravem računu v glavni knjigi. Pregledane, pravilne vpise zaznamujemo s kljukico.

(Nadaljevanje prihodnjíh.)

Gospodarske beležke.

ZAKAJ SO POVIŠANE NEKATERE UVOZNE CARINE?

V zadnji številki poročamo o povišanju nekaterih uvoznih carin na poljske pridelke. Kako umestno je to povišanje, priča dejstvo, da smo doslej še vedno uvažali iz inozemstva razne poljske pridelke, ki jih imamo doma na presežek. Cene poljskih pridelkov so pri nas padle ponekod že tako globoko, da sploh ne krijejo stroškov pridelovanja, vsled česar konkurirajo našemu blagu tuji pridelki, kjer je pridelovanje lažje in cenejše, oziroma kjer izvoz blaga podpirajo državne vlade z viso-

kimi izvoznimi premijami, ki ponekod dosežajo skoraj celotno vrednost.

Na ta način smo lansko leto uvozili za 35.6 milijona dinarjev krompirja, za 23.5 milijona Din svinjske masti, skoraj za 5 milijonov Din česna in čebule, celo koruzo smo uvažali iz Argentine. Vse to je naše glavno izvozno blago ter je samo agrarni protekcijonizem z visokimi izvoznimi premijami v tujih državah omogočil uvoz v našo državo. Povišane carine pa bodo ta način nelojalne konkurence vsaj deloma onemogočile.

NEKAJ DAVČNIH UGODNOSTI.

Finančna direkcija v Ljubljani je razposlala podrejenim davčnim upravam sledečo odredbo, s katero se nudi davkoplačevalcem razne ugodnosti pri odmeri in pobiranju davkov:

Davčne uprave, ki niso še ugotovile rajonske linije mest, trgov in vasi z nad 5000 prebivalci, nadalje vasi, kjer je sedež sreskega načelstva, ter letovišč in kopališč, morajo to storiti najkasneje do 15. t. m. Čim bo ta linija ugotovljena, a najdalje do konca tek. meseca, se mora za one kmetijske zgradbe, ki izpadejo iz te linije, odpisati zgradarina.

Istočasno se mora po tabeli izvršiti in popraviti odmera zgradarine za zgradbe kmetovalcev in majhnih obrtnikov v rajonski liniji po vaseh z več nego 5000 prebivalci, odnosno po va-

seh s sedežem sreza. Isto velja tudi za zgradbe malih obrtnikov po vaseh z manj nego 5000 prebivalci in po krajih izven rajonske linije mest, trgov, kopališč in letovišč. Finančne direkcije lahko naknadno po preteku pritožbenega roka obravnavajo pritožbe proti zgradarini, a najkasneje do konca tek. meseca, kolikor je petit pritožbe popolnoma osnovan.

V krajih, kjer je letos letina popolnoma odpovedala, smejo finančne direkcije odgoditi na konkretne prošnje plačilo letošnjega davka do konca novembra 1931. Davčnim zavezancem pa, ki so še v zaostanku s prejšnjo dohodnino, smejo finančne direkcije dovoliti na podlagi posebnih prošenj odplačevanje v letnih obrokih do konca leta 1935. Podrobna navodila lahko dobe stranke pri pristojnih davčnih upravah.

Spomenica Zveze gremijev.

Zveza trgovskih gremijev v Ljubljani je predložila banski upravi spomenico, v kateri izraža željo, naj se pri sestavi bodočega proračuna znižajo banovinske doklade, ki so doslej odmerjene s 40%, dočim se v drugih banovinah gibajo med 15 in 30%.

Obenem predlaga znižanje trošarine za vino od 1 Din na 50 par, za mošt pa na 25 par. Poleg tega prosi za ukinitve trošarin na bencin, premog in električni tok.

Ureditev agrarnega vprašanja v Južni Srbiji.

Po odkupu bgovskih posestev v Bosni ter fevdalnih imovin v Dalmaciji pride že v kratkem tudi do odkupa veleposestev v Južni Srbiji in do dodelitve zemlje njenim obdelovalcem.

Kakor se je rešilo agrarno vprašanje v Bosni s 6% beglučkimi obveznicami in v Dalmaciji s 6% agrarnimi zadolžnicami, dobimo poleg tega še nove 6% agrarne obveznice za Južno Srbijo.

Iz naše zunanje trgovine.

Objavljeni podatki naše zunanje trgovine v prvih devetih mesecih letos, razdeljeni po posameznih glavnih državah našega izvoza in uvoza, kažejo, da smo v tem času v glavne države (z vrednostjo v milijonih dinarjev):

	izvozili	uvozili
Italija	1466	596
Čehoslovaška	355	935
Avstrija	855	892
Nemčija	572	908

V svojem trgovanju z Italijo smo za 870 milijonov aktivni, v trgovini s Čehoslovaško za 680 mil. Din pasivni in v trgovini z Avstrijo tudi za 37 mil. Din pasivni. Te številke jasno kažejo, da je naš delež uvoza zlasti na Čehoslovaško, pa tudi v Avstrijo prepičlo odmerjen ter da so tamošnje agrarne zaščitne carine neutemeljeno previsoke. Isto velja za Nemčijo.

Ustanovitev trgovske kolonijalne banke.

Na zborovanju vojvodinskih trgovcev s kolonijalnim blagom je bilo sklenjeno med drugim, da se ustanovi posebna banka z delniško glavnicco 20 milijonov dinarjev, ki bo oskrbovala trgovce s cenanimi krediti.

V zvezi s tem je bila odposlana trgovinskemu ministru posebna deputacija, kateri je g. minister obljubil svojo pomoč zlasti z vzakolitvijo prisilne organizacije trgovcev s kolonijalnim blagom, pa tudi z ozirom na težnjo po ustanovitvi lastnega denarnega zavoda.

Zopet nazadovanje indeksa cen.

Indeks cen na debelo za oktober pokazuje zopet sledeče nazadovanje:

Proizvodi	1929	sept. 30.	okt. 30.
rastlinski	106.6	78.0	77.3
živalski	106.6	95.6	93.3
industrijski	89.9	78.2	75.4
Skupni indeks	96.8	82.8	80.9

Najmanj je tekom meseca nazadoval indeks rastlinskih proizvodov, ki je globoko padel v pretečenem mesecu. Pri industrijskih proizvodih gre nazadovanje predvsem na račun pocenitve moke.

Padanje cen surovinam.

Pariški gospodarski vestnik »Radio« prinaša sledeči pregled padanja povprečnih cen iz leta 1913, 1927 in letos v oktobru: (»A« je ameriška, »L« je londonska notacija):

	1913	1927	1930
pšenica A	91 ¹ / ₂	163 ⁷ / ₈	36 ¹ / ₈
rž A	66	114 ⁷ / ₈	46 ¹ / ₈
ječmen A	46	81 ¹ / ₈	46 ⁷ / ₈
oves A	34	60 ¹ / ₃	30 ¹ / ₈
sladkor A	3.50	4.75	1.03
baker L	73 ¹ / ₄	62 ¹ / ₃	50.—
kositer L	201 ³ / ₄	278 ⁷ / ₈	135 ³ / ₄
cink L	22 ⁵ / ₈	28 ¹ / ₂	15 ¹ / ₂
svinec L	20 ¹ / ₈	25 ³ / ₅	17 ³ / ₄
juta L	30 ³ / ₈	32 ¹ / ₁₆	16 ¹ / ₈
kavčuk L	44 ³ / ₈	16 ³ / ₈	3 ¹ / ₆

Kočevje—Sušak.

Poročali smo že, da je akcijski odbor za zgraditev proge Kočevje—Sušak zaprosil posojilo pri članicah Zveze denarnih zavodov v Ljubljani. Po dosevanih informacijah je večji del posojila že zagotovljen ter je upati, da pride v najkrajšem času do realizacije te važne zveze Slovenije z morjem.

Revizija rudarskih koncesij.

V najkrajšem času bo država po posebnih komisijah izvršila revizijo rudarskih koncesij ter bo iste odvzela lastnikom, ki jih nočejo izvrševati ali ki se ne drže pravilnika rudarskega zakona ter jih izročila podjetnejšim reflektantom.

Izvajanje zakona o živilih v Ljubljani.

Mestno tržno nadzorstvo je že pričelo izvrševati kontrolo nad živili v smislu pravilnika, ki smo ga že domala objavili. Doslej je bilo preiskanih okoli 200 vzorcev ter v 18 slučajih našlo, da blago ne odgovarja predpisom, vsled česar bodo prodajalci kaznovani.

ERJAVEC FRANC
trgovina usnja
Ljubljana, Stari trg št. 11a

Pravilnik za izvoz jaje.

Naše poljedelsko ministrstvo pripravljala materijal za standardizacijo jaje za izvoz s sodelovanjem Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. Po potrebi bo sklicana tudi anketa zainteresiranih trgovcev. Izvozniki naj svoje želje in predloge sporoče Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu.

Zavrnjena poravnalna ponudba.

Zemaljska kreditna banka, a. dr. v Beogradu, je predlagala prisilno poravnavo izven konkurza, ki pa jo je sodišče odbilo, ker je banka ponujala samo desetodstotno kritje in še za to ni dala nobene garancije, poleg tega pa niti račun upnikov niso v redu vojeni, kakor je dognalo sodišče.

Most preko Donave.

Pri Brzi Palanki so že pričeta od obeh strani dela za zgradbo mostu preko Donave, ki bo vezal Jugoslavijo in Rumunijo. Gradbena dela so proračunana na 400 milijonov dinarjev, od katerih nosi vsaka država polovico.

Statistika brezposelnosti.

Na delavskih borzah je bilo 1. julija prijavljenih 6.991 brezposelnih, koncem septembra pa izkazujejo borze stanje 5.973 nezaposlenih v naši državi.

Konferenca naše tekstilne industrije.

V četrtek se je vršila v Beogradu konferenca predstavnikov naše tekstilne industrije, ki je obravnavala zlasti vprašanje skupnega davka na poslovni promet za tekstilne izdelke.

Naraščanje izvoza vina.

Medtem, ko večina naših izvoznih predmetov, zlasti lesa, pokazuje nazadovanje nasproti lanskemu, je narastel izvoz živine v prvih devetih mesecih, še posebej pa izvoz vina, ki znaša 574 vagonov, v vrednosti 23.7 milijona dinarjev, dočim smo lansko leto v istem času izvozili le 377 vagonov z vrednostjo 17.2 milijona dinarjev.

Izvoz vina je letos po količini narastel za 197 vagonov ali za 52%, po vrednosti pa zaradi znižanih cen samo za 6.5 milijona dinarjev ali za 38 odstotkov. Še lepši napredek pa kažejo še neobjavljeni izvozni podatki za oktober.

Ne pozabite poravnati naročnino!

Po šlrnem svetu.

Nemška zunanja trgovina.

Trgovinska bilanca Nemčije za september je aktivna za 264.5 milijonov mark. Izvoz izkazuje 1.001 milijon, uvoz pa 736.5 milijona mark. Izvoz stalno raste in sicer zavzemajo industrijski izdelki nad tri četrtine vrednosti, točno 762.4 milijona mark. Navzlic visokemu izvozu industrijskih potrebščin, pa skuša tudi Nemčija prikazati svetu nekaj agrarni značaj, da bi s tem opravičila svoj agrarni protekcijonizem.

Zopet polom italijanske banke.

»Popolo di Roma« javlja, da je tam skrahirala banka »Credito Reggiano Ligure« in je oškodovanih vsled poloma 16.000 vlagateljev.

Pred gospodarsko konferenco v Ženevi.

Dne 17. t. m. prične zasidati v Ženevi gospodarski odbor Društva narodov; pripravljalni odbor pa je na delu že od 27. oktobra. Na resolucijo, ki jo je razposlal zainteresiranim državam, je prišlo že več odgovorov od strani industrijskih držav, iz katerih je razvidno, da tudi od te konference ni pričakovati ukinitve carinske vojne, ker so v protislovju z željami agrarnih držav.

Še naraščanje brezposelnosti v Nemčiji.

Navzlic povečanemu izvozu industrijskih izdelkov je število brezposelnih v Nemčiji narastlo v drugi polovici oktobra za dalnjih 136.000 oseb ter znaša danes 3.255.000.

Velik bančni polom v Franciji.

Vsled poloma podjetij italijanskega finančnika in industrijalca R. Gualina so propadle tudi podjetja njegovega francoskega tovariša Oustrica, ki so bila združena v posebnem bančnem koncernu. —

Custric, ki je obogatel po vojni s spretnimi borznimi špekulacijami ter stopil kasneje v zvezo z imenovanim italijanskim finančnikom, je dobil odločilen vpliv na francoskih borzah ter se je višina delnic njegovih podjetij cenila na eno milijardo frankov.

V zvezi s padcem Oustricovih podjetij je propadla tudi banka »Adam« s številnimi podružnicami ter je oškodovala okoli 60.000 vlagateljev. Poleg tega je potegnil za seboj v propast tudi banko »Credit du Rhone«, ki ima okoli 25 podružnic v provinci.

Po vojni je to največji bančni polom v Franciji.

Občutno nazadovanje ameriške zunanje trgovine.

Posledica pretiranih protekcionističnih carin in obenem tudi glavni vzrok sedanje neugodne konjunktore v Ameriki se po zadnjem statističnem poročilu najjasneje pokaže v številkah ameriške zunanje trgovine v prvih devetih mesecih letos. Ako vzporedimo podatke letošnjega izvoza z lanskimi, je izvoz letos nazadoval za 885 milijonov dolarjev, ali za 23%, uvoz pa se je zmanjšal za 960 milijonov dolarjev, ali za nad 28%. Skupno je tedaj nazadovala ameriška zunanja trgovina za 26 odstotkov.

Stabilizacija pesete.

Finančni listi prinašajo vest, da so priprave za stabilizacijo pesete na bazi 40 peset za en angleški funt gotove ter se zakonska stabilizacija izvrši v najkrajšem času. Današnji kurz pesete v Londonu je 42-73 za funt. Tedaj bi se stabilizacija izvedla po višjem kurzu in bi znašala vrednost stabilizirane pesete pri nas 6-855 Din, dočim je njena sedanja notacija za cel dinar nižja.

Stabilizirana peseta bi znatno pripomogla k izboljšanju naše zunanje trgovine; posebno lesni izvoz bi se dvignil.

Zaščita malih vlagateljev v Romuniji.

V Romuniji se v zadnjem času pogostoma vrstijo polomi bančnih podjetij in so samo tekom zadnjega meseca skrahirale tri velike banke: »Timisana«, »Victoria« in »Bihoriana«, pri čemer bi bili seveda najbolj prizadeti mali vlagatelji, če ne bi vlada priskočila na pomoč z 200 milijoni lejev.

Da se v bodoče omeji število sličnih slučajev, pripravlja vlada zakon, po katerem bodo člani upravnega odbora do neke odgovorni za zavod s celim svojim privatnim premoženjem. Nadzornemu odboru pa daje zakon večje pravice in jih poleg tega stavi pred zakonito odgovornost. Načrt vlade je izzval v vseh gospodarskih krogih veliko odobravanje. Tudi pri nas bi slične odredbe očuvale mnogo narodnega premoženja pred uničenjem potom raznih špekulantov.

Grška zunanja trgovina.

Podatki grške zunanje trgovine za letošnjih prvih devet mesecev kažejo vrednost izvoza 3.402 milijona drahem, uvoz pa znaša 8.029 milijonov drahem. Bilanca je tedaj pasivna za 4.627 milijonov. Kako občutno je nazadovala grška zunanja trgovina, vidimo, če jo primerjamo z lansko, ko je znašala vrednost izvoza 4.645- uvoza pa 9.748 milijonov drahem. Rezultat trgovske bilance je letos navzlic temu ugodnejši, ker je lanska pasivnost v tej dobi znašala 5.103 milijone drahem.

Nraščanje ruskega žitnega izvoza.

Rusija je izvozila leta 1928 230.000 ton žita, leta 1929 600.000 ton, letos pa je že do sedaj izvoz ruskega žita narastel nad 1 milijon ton in so napovedani še nadaljnji veliki transporti. Nazadovanje žitnih cen ima svoj glavni vzrok v tako povečanem ruskem izvozu.

Pred povišanjem osebnih tarif na železnicah.

Ker izkazuje proračun čehoslovaških železnic nad 500 milijonov Kč pasiv, se pripravlja vlada, da zviša osebne prevozne tarife za 20 odstotkov.

Prisilna poraba domačega žita na Čeho-slovaškem.

Parlament je sprejel zakonski načrt, po katerem morajo vsi mlini mešati uvoženo pšenico s 75 odstotki, uvoženo rž pa celo s 95 odstotki domačega pridelka. Isto razmerje velja tudi za uvoženo pšenično in rženo moko. Mešanje se mora izvršiti takoj po uvozu v prisotnosti posebnih organov. Protesti trgovcev in mlinarjev niso dosegli zaželenega uspeha. Kolikor so poznane gospodarske razmere, bo izvajanje tega zakona naletelo na nepremostljive težave ter ni izključeno, da pride celo do zastoja v mlinski industriji, ker ne bo vedno mogoče dobiti zadostne množine domačega pridelka za mešanje.

Znižanje produkcije jekla.

Kartel jeklene industrije je te dni v Brüssel-u sklenil znižati produkcijo jekla za eno četrtino vsled splošne neugodne konjunkturo. Omejitve proizvodnje velja za november in december.

Tranzit romunske živine preko naše države.

Po pogodbi je dovoljen Rumuniji izvoz 160.000 glav goveje živine preko naše države v Italijo. Doslej je Rumunija izvozila šele nekaj nad 3000 glav.

Zopet znižanje diskonta.

Norveška narodna banka je znižala diskontno mero od 4½% na 4%.

Industrializacija Rusije.

Sovjeti so razvili živahno delavnost za industrializacijo ter so v zadnjem času blizu Moskve zgradili avtomobilsko tovarno, ki bo zamogla letno izdelati 25.000 komadov avtomobilov. V Vitebsku je pričela obratovati ena največjih tovarn za šivalne stroje na svetu. V Astrahanu so zgradili veliko tovarno za konzerve, ki je v stanu izdelati letno 3000 vagonov konzerv. Grade pa se še številna druga industrijska podjetja.

Uvozna prohibicija v Romuniji.

Ker so evropska tržišča preplavljena s sovjetskimi blagom, je romunska vlada izdala naredbo, po kateri mora biti uvožno blago za Romunijo poleg navadnega izvirnega spričevala opremljeno še s posebnim potrdilom romunskega trgovinskega atašeeja v izvojni državi.

Zvišanje žitnega uvoza v Italijo.

Poročilo o uvozu žita v Italijo v zadnjih treh mesecih pravi, da se je s tolikim pompom napovedana žitna bitka izjalovila. Dočim je znašal lanski uvoz žita v Italijo v tem času 263.200 ton, se je letos več kot podvojilo ter znaša 636.800 ton.

Znižanje cen živilom v Nemčiji.

Vladi je uspelo v pogajanjih s trgovci, peki in mesarji doseči sporazumno znatno znižanje cen za meso, mleko in kruh.

Tržna poročila.

Rumunski petrolej še vedno pada.

V zadnjem času so padle cene petroleja za 4—5%, bencina pa za 10%. Navzlic temu pa se pričakuje, da cene za petrolej in bencin v najkrajšem času padejo še močneje.

Žito.

Cene so se tekom tedna obdržale na starih cenah. Promet na borzi je majhen in tendenca nestalna.

Jajca.

Cene so zopet nekoliko porastle ter se plačuje 13½—14 pfenigov za komad. Švica plačuje zaboj 205—215 frankov, Italija 700—720 lir; vse franko meja, neocarinjeno. Naši izvozniki plačujejo komad po 1.25—1.35 Din.

**Pridobivajte našemu listu
vedno nove naročnike!**

Kovine.

Svinec je šel po zadnjem padcu za malenkost navzgor ter notira v Londonu 15, 16, 3 funta za tono.

Cink še vedno pada ter je zlezel že pod 14 funtov za tono.

Baker pada najbolj občutljivo ter notira 41, 6, 3 funtov za tono.

Kositer je pred tednom nekoliko porastel v ceni, ker se je stvoril kartel Malajskih držav, dasiravno se je govorilo o ustvaritvi svetovnega kartela. Tržišče je vsled tega nemirno ter se cena giba med 117 in 118 funti za tono.

Antimon je ob mirnem tržišču obdržal stare cene 46 funtov za tono.

Zopet pocenitev umetne svile.

Znižanje cen bombaža, volne in prave svile je povzročilo, da so vse produkcijske države zopet znižale cene umetni svili. Tako so nemške tovarne znižale ceno acetatne umetne svile za 1-20 mark pri kg, kar znači 10% pocenitev. Cenejše vrste pa so celo za 20% znižane.

Perutnina.

Cene naše perutnine v Italiji so vsled velikega dovoza in majhnega povpraševanja nazadovale ter stane v Milanu 6—7 lir kg.

Berlin je plačeval zaklano perutnino po 1-05—1-07 mark, živo pa po 0-75 do 0-77 mark.

Naše južno sadje.

Iz Dalmacije poročajo, da ni po suhih višnjah nikakega povpraševanja, cena je 6 dinarjev kg.

Prav tak položaj je pri smokvah, ki so se doslej prodale le v malih količinah po 2 Din za kg. Rožiči se računajo po 1-50—2-80 Din za kg.

Zastoj v trgovini z medom.

Na tržiščih Avstrije, Švice, Čehoslovaške in Nemčije se ponujajo velike množine ruskega in ameriškega meda po 10—12 Din kg, dočim je cena našega meda 13—14 Din. Vsled tega je znatno padel naš izvoz meda, in ima samo zagrebški čebelarSKI savez nad 20 vagonov neprodanega meda za izvoz.

Padec cen prašičev v Slavoniji.

Na slavonskih tržiščih je cena debelim prašičem tekom tedna padla od 12 na 10 Din za kg žive teže. Ker so cene na budimpeštanskem trgu 11-50 Din, je s tem nazadovanjem ustvarjena možnost izvoza slavonskih prašičev na Madžarsko.

»Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4 Prodaja na obroke!

VINSKE CENE NA ZAGREBSKI PRODUKTI BORZI.

Na zagrebški produkti borzi notirajo za vino, vinski špirit in žganje sledeče cene:

Hrvatsko-slavonska vina iz l. 1930 za hl: moslavačko 9—12 % 250—450 Din, brodsko 9—12 % 350—550 Din, zagorsko 8—11 % 250—450 Din! iz l. 1929: moslavačko: namizno 11—12 % 400 do 600 Din, graševina 12—12 % 600—700, križevačko 10—11 % 350—500; plješivsko: namizno 11—12 % 450—500, portugizec 11—12 % 400—600, graševina 11—12 % 590—700; brodsko: kadarika 11—12-5 % 600—700, ružica 11—12 odstotkov 600—700, graševina 11—12 % 700—800; kutjevačko: graševina 11 do 12-5 % 600—800, ružica 11—12 % 600

do 800, rolandec 12—13 % 800—1000, traminec 12—13 % 800—1000, sauvignon 12—13 % 800—1000; sremsko: graševina 11—12 % 600—800, ružica 11—12 % 500—700 Din za hl.

Dalmatinska vina (cena za hektolitrsko stopinjo alkohola po Mallinguandu): opolo 13 % 22—26, črno 13—14 % 22—26, belo 12—13 % 24—26; pelješki: opolo 12—13 % 20—23, dingač 15—16 % 50—55, črno 12—13 % 20—23; korčulansko črno 12-5 % 22—25; konarosko črno in belo 11—13 % 17—20; viško: belo 13—14 % 28—32, opolo 13—13 % 24—26, opolo (specijalni) 13—15 % 30—32, vugava 13—15 % 32—35.

Banatska vina za hl: nova do 9·5 % 120—130; vršacko belo 9·5—10·5 % 180 do 200, črno (kadarka) 10·5—11 % 180 do 220; subotiško belo 11—12 % 300—350, gudurica 11 % 230, gudurica stara 10 % bela 200 Din.

Špirit: rafinirani za pitje pribl. 90 % 7—7·25, rafinirani za industrijo pribl. 90 % 6·25—6·50; denaturirani 90 %

6—6·50; denaturirani v cisterni 94 % 6—6·50; surovi špirit pribl. 90 % 5·50 do 6. (Cene se razumejo za 10.000 hl po ab. III. brez državne trošarine.

Žganje (cene za hektolitersko stopinjo): slivovka 40—45; tropinovec 25—35; jabolkovca 35—40; slivovka 25 % 36—38 Din.

TRŽNE CENE V LJUBLJANI

dne 10. novembra 1930.

Govedina za kg: v mesnicah po mestu I. vrste Din 20, II. vrste Din 18; na trgu: I. Din 20, II. Din 18, III. 12—16, jezika 20 do 22, vampov 10—12, pljuč 6—8, jeter 16 do 20, ledic 18—24, možganov 25—30, loja 8—10 Din.

Teletina za kg: I. vrste Din 24, II. 18 do 20, jeter 25—30, pljuč 20.

Svinjina za kg: I. vrste Din 20—24, II. 18—20, pljuč 10, jeter 18—20, ledic 25, glave 8—10, parkljev 6—8, slanina trebušne 16, slanina ribe in sala 20, slanina mešane 17 do 18, slanina na debelo 17, masti 18—20, šunka (gnjati) 30, prekajenega mesa I. 30, prekajenega mesa II. 25—28, prekajenih parkljev 8—10, prekajene glave 10, jezika 30—32.

Drobnica za kg: koštrunovega Din 14 do 15, jagnjetine 18—20, kozličevine 25.

Konjsko meso za kg: I. Din 10, II. 8.

Klebase za kg: krakovskih Din 42, debrecinskih 42, hrenovk 30—34, safalad 30—34, posebnih 34, tlačenk 24, svežih kranjskih 25, pol prekajenih kranjskih 32—35, suhih kranjskih 50, prekajene slanina 18 do 20 Din.

Perutnina: piščanec majhen Din 10—14, večji 20—25, kokeš 25—30, petelin 25—30, raca 25—30, domači zajec, manjši 8—10, večji 12—15.

Divjačina: divji zajec Din 40—45, poljska jerebica 15—20, gozdna jerebica 25, kljunač Din 25.

Ribe za kg: karpa Din 25—30, ščuke 30 do 35, postrvi 60, klina 20, mreže 15—20, pečenke 10—15.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka Din 2·50—3, 1 kg surovega masla 25—28, čajnega masla 36—44, masla 36—40, bohinskega sira 24—28, sirčka 7—8, par jajc 3 do 3·50 Din.

Pijače: 1 liter starega vina Din 16—22, novega vina 10—14, 1 čaša piva 3—3·50, 1

vrček piva 4—4·50, 1 steklenica piva 5·50 do 6 Din.

Kruh za 1 kg: belega Din 4·50, črnega 4, rženega 4.

Sadje za kg: luksuznih jabolk Din 10, jabolk I. 6—8, II. 5—6, III. 3—4, hrušk II. 8, III. 6, ena limona 0·75—1, 1 kg rožičev 8—10, fig 12, navadnega kostanja 3—4, kostanja maroni 10, orehov 8—9, luščenih orehov 28—32, suhih češpelj 10—12, suhih hrušk 10—14, grozdja 6—14.

Specerijsko blago: 1 kg kave »Portoriko« Din 80—84, »Santos« 52—54, »Rio« 36 do 40, pražene I. vrste 100—110, II. 80 do 90, III. 66—70, kristalnega belega sladkorja 12, sladkorja v kockah 14, kavne primesi 18, riža I. vrste 10, II. 8, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega olja 17, vinskega kisa 4·50, navadnega kisa 2·50, 1 kg soli morske 2·75, kamene 2·75, celega popra 70, mletega popra 72, paprike III. vrste 32, 1 liter petroleja 7·50, 1 kg testenin I. 10, II. 9, pralnega luga 3·75, čaja 80.

Mlevski izdelki: moka štev. »0« na debelo 345—360, na drobno 4—4·25, moka št. »2« na debelo 330—340, na drobno 3·75, št. »4« na debelo 250—260, na drobno 3·50, št. »6« na debelo 200, na drobno 3, 1 kg kaše 5—6, ješprenja 5—6, ješprenjčka 9 do 10, otrobov 1·50—2, koruzne moke 2·50—3, koruznega zdroba 4·50, pšeničnega zdroba 5—6, ajdove moke I. 7—8, II. 4—5, ržene moke 3—4.

Žito za 100 kg: pšenice Din 200—210, rži 180—190, ječmena 180—190, ovs 190—215, prosa 190—210, koruze 160—185, ajde 190 do 210, fižola ribničana 350, prepelčarja 365, 1 kg graha 8—10, leče 8—10.

Kurivo: 1 tona premoga 460, m³ trdih drv 140—150, mehkih drv 75—80.

Krma za 100 kg: sladkega sena Din 100, pol sladkega sena 85, kislega sena 75, slame 60—70.

Revizije, bilance, kalkulacije

in organizacijo uprave
oskrbuje sodno regi-
strirani strokovnjak.

Naslov pri upravi.

Borzna poročila.

DENARSTVO.

Gibanje valute v tekočem tednu.

	Uradni tečaj	Prosti tečaj
	Din	Din
1 angleški funt	274.10	274.35
1 ameriški dolar	56.35	56.35
1 avstrijski šiling	7.96	7.96
1 belga	7.90	7.85
1 bolgarski lev	—408	—40
1 češkoslovaška krona	1.673	1.67
1 francoski frank	2.215	2.22
1 grška dragma	—73	—73
1 italijanska lira	2.953	2.95
1 madžarski pengő	9.90	9.88
1 nemška marka	13.44	13.45
1 poljski zlot	6.32	6.32
1 rumunski lej	—335	—34
1 švicarski frank	10.96	10.96
1 španska peseta	5.82	6.40
1 danska krona	15.08	15.08
1 holandski goldinar	22.72	22.72
1 turška lira, papir	26.70	26.70
1 zlati frank	10.96	10.96
1 kanadski dolar	56.05	56.05
1 norveška krona	15.08	15.08
1 brazilski milreis	5.20	5.20
1 argentinski pezo	19.60	20.35
1 švedska krona	15.13	15.20

Stanje neizpremenjeno. Peseta se je popravila vsled vesti o skorajšnji stabilizaciji od 5.80 na 6.40.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Voja škoda promptna 431 do 432, 7½% Bairovo posojilo 81.75 do 82.—, 8% Bairovo posojilo 91 do 92.25, investicijsko posojilo 87.50 do 87.75, tobačne srečke 32 ponudba, 7% posojilo Državne hipotekarne banke 75 do 82, 4½% bosanske obveznice 51 do 54, begluške obveznice 71 do 72, Rdeči križ 55 ponudba.

Tekom tedna je večina državnih papirjev nekoliko porastla v vrednosti, ostali pa imajo čvrsti kurz.

Privatni efekti: Celjska 170, Ljubljanska kreditna banka 125, Prva hrvatska štedionica 927 do 930, Kreditni zavod 175, Združene papirnice Vevče 124 do 130, Ruše 280 do 300, Strojne tovarne 75, Narodna banka 8050 do 8100, Trboveljska premogokopna 375 do 376.50, Kranjska industrijska družba 312.

Trboveljska je med tednom padla, ponovno narastla, a sedaj zopet padla za 3.50 Din. Sicer neizpremenjeno.

Motvoz Grosuplje.

Lesni trg.

Še o ukinitvi uvozne carine na okrogli les.

Ukinitev izvozne carine za debela iglastega drevja, ki je napadeno po lubadarju ali pa se suši, o kateri poročamo v predzadnji in zadnji številki, se nanaša na debela od 20 cm srednjega premera naprej ter se mora za neocarineni izvoz dobiti pismeno potrdilo pristojne šumske direkcije. Ukinitev je stopila v veljavo 6. t. m. ter velja za dobo enega leta.

Potovalni učitelj za lesno stroko.

Na zadnji seji Zavoda za pospeševanje obrti ljubljanske zbornice TOI je bil sprejet sklep, da se nastavi poseben lesni strokovnjak, ki bo hodil po žagah, vodil lesno statistiko ter poučeval žagarje o manipulaciji z lesom ter o kalkulaciji v lesni produkciji.

Za uvoz lesa v Francijo je predpisano uverjenje.

Te dni je izšla v Franciji naredba, s katero se predpisuje za les, ki se uvažja v Francijo spričevalo o izvozu lesa. S tem se hoče Francija ubraniti uvoza ruskega lesa potom posredovalnih tvrdk, ki skušajo vtihotapiti tja les pod oznako druge provenijence.

Tudi Nizozemska se pogaja za nakup ruskega lesa.

V Amsterdamu se sedaj vodijo pogajanja med nizozemskimi trgovci in ruskimi izvoznimi komisarji za dobavo večjih množin lesa. Izgleda, da pride do sklepa kot v Angliji. Neposredno bodo s tem oškodovane Poljska in skandinavske države, dočim bo imel tak sklep na naš trg tak samo posreden vpliv.

Velika dobava bukovih pragov.

Dočim so naše državne železnice doslej uporabljale samo hrastove prago-ve, se je na željo krogov lesne indu- strije in trgovine letos odločila uprava, da nabavi tudi večjo množino bukovih pragov, v kolikor ne bi zadostovala po- nudba hrastovih, za katere se vedno najde kupce v inozemstvu. Dražba za 1.400.000 komadov hrastovih, bukovih in borovih pragov je razpisana za 25. november. Ker je sedaj že čas za izde- lovanje bukovih pragov in traja sezija le do konca aprila, bo gotovo uprava izdala potrdila za dobavo takoj. Gotov delež dobave bukovih pragov odpade vsekakor tudi na Slovenijo.

LJUBLJANSKA LESNA BORZA.

Promet na borzi je neizpremenjeno mlačen.

Cene so še vedno stare, a jih na že- ljo mnogih trgovcev zopet obnavljamo. Franko vagon, nakladalna postaja noti- rajo za m³ sledeče:

Smreka—jelka: hlodi I., II., monte 190— do 200—, brzojavni drogovi 220— do 230—, bordonali merkantilni 300— do 320—, tra- mi merkantilni 240— do 270—, škoreti, ko- nične, od 16 cm naprej 550— do 580—, ško- rete, paralelne, od 16 cm naprej 590— do 630—, škorete, podmerne, do 15 cm 460— do 490—, deske - plohi, kon., od 16 cm na- prej 430— do 460—, deske - plohi, par., od 16 cm naprej 490— do 520—.

Bukev: deske - plohi, naravni, neobroblje- ni 440— do 470—, deske - plohi, naravni, ostrorobi 570— do 650—, deske-plohi, par- jeni, neobrobljeni 600— do 650—, deske- plohi, parjeni, ostrorobi 750— do 950—, te- stoni 450— do 460—, tavolette 900— do 950—.

Hrast: Hlodi I., II. 300— do 400—, bor- donali 1200— do 1300—, deske-plohi, ne- obrobljeni boules 1200— do 1300—, deske- plohi, neobrobljeni, merkantilni 900— do 950—, deske - plohi, ostrorobi (podnice) 1200— do 1250—, frizi 1000— do 1200—.

Drva: bukova, suha (100 kg) 16— do 18—, hrastova, suha (100 kg) 14— do 16—.

Železniški pragovi: 2×60 m, 14×24 hra- stovi — komad 53— do 56—, bukov 30— do 33—.

Oglje: bukov 100 kg 70— do 75—.

Povpraševanja so omejena na sledeče blago:

1000 m³ smrekovih hlodov, ne preveč gr- častih, od 2 m dolžine naprej, s srednjim

Anketa lesnih trgovcev v Celju.

Ker se je vršila anketa v četrtek, ko zaključujemo list, da ga trgovci dobe v roke v soboto, poročila nismo mogli objaviti v tej številki, pač pa ga priob- čimo v prihodnji.

Za omejitev pogodbenih sečnje v držav- nih gozdovih.

Zagrebska Zveza industrijalcev je predložila ministru za šume in rude prošnjo, naj dosedanja pogodbeni etat za izsekavo v državnih gozdovih zniža za polovico, ker tvrdke, ki so vzele gozde v izsekavo, vsled krize na lesnem tržišču ne morejo vsega blaga prodati.

premerom od 12 do 25 ali po možnosti do 30 cm in dolžine do 6 m z nekaj percen- tualnosti do 10 m. Zaenkrat se lahko ponudi manjši kvantum ca. 250 m³ z navedbo cene f o b Sušak. Plačljivo potom akreditiva.

Obrobljena bukovina I. in II., ca. 300 m³, dolžina od 2 m naprej, od 14 cm širine na- prej z dobro medijo. — Debeline od 27 do 100 mm z 50% več ali manj 60 mm. Blago mora biti žigosano, I. kvaliteta posebej in II. kvaliteta posebej, vsakega naj bo 50% (50% I. in 50% II. od celega kvantuma). — Cena naj se glasi f o b Sušak.

Bukovi testoni: se potrebuje vsako mno- žino. — Navesti je treba kakovost blaga ter ceno f o b Sušak.

Testoni, čisti (netti), brez grč in brez srca, od 19—30 cm širine, franko vagon Postojna.

Smrekove letvice, 12/24 mm, samo v dol- žini 4 m, 1 vagon, blago mora biti ostrorobo, prirezane glave, očeljeno, s u h o, vezane v svežnje po 50 komadov. Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja.

100 kom. tramov 19/24 cm 6 m. — Cena Sušak pristanišče.

1000 m³ hrastovine za gradnjo mostov pre- ko železniških predorov, 6 m dolžine, ca. 40/40 cm (lahko 38/38, 39/39) debeline, na- vadna kvaliteta— samo da je zdravo blago. Ako se ne more dobiti celega kvantuma, naj se pošlje obvezno ponudbo za toliko blaga, kolikor se ga lahko producira. Cena naj se glasi franko vagon Djevdjelija z navedbo do- bavnega roka.

Obrobljena bukovina I., II., z malo lepe III. od 14 cm naprej, od 2 do 5 m dolžine, večinoma 4 do 5 m: 7 m³ 50 mm, 2 m³ 60 mm, 3 m³ 70 mm, 4 m³ 80 mm. Suho. — Franko italijanska meja.

1 vagon smrekovih desk I., II., ½ vagona 18 mm in ¾ 24 mm, lahko konično, media 24/25 cm, 16 cm naprej, 4 m, franko vagon italijanska meja.

KRIZA LESNE TRGOVINE.

Nna najvažnejših panog našega gošpodarstva in naše zunanje trgovine je vsekakor lesna trgovina; saj v normalnih letih predstavlja 25 — 30 % vrednosti našega celokupnega izvoza.

Danes pa je lesna trgovina tako nazadovala, deloma vsled nizkih cen, deloma vsled težje prodaje, deloma pa tudi vsled tega, ker ne uživa tistega upoštevavanja in tiste zaštite, katerih so deležne v veliko večji meri skoraj vse druge gospodarske panoge. Res je sicer, da je teža neugodne konjunktore, ruskega dumpinga in agrarnega protekcijonizma sosednjih držav prizadejala tudi drugim panogam občutno škodo. Vendar se pomaga poljedelcu z raznimi davčnimi olajšavami; veliko koristijo tudi: Privilegirana agrarna banka, Privilegirano izvozno društvo in razne druge ustanove. Nikakor poljedelstvu tega ne zavidamo; nasprotno, odobravamo vse ukrepe, ki so doslej storjeni za izboljšanje našega gošpodarstva.

Zadnji podatki naše zunanje trgovine za prvih devet mesecev letos pa jasno dokazujejo, da je med vsemi najbolj oškodovana lesna trgovina. Izvoz je samo v septembru po teži padel od 122 tisoč ton na 77.000, tedaj za 37 odstot-

kov, po vrednosti pa od 124 na 75 milijonov dinarjev ali za 40 %.

Težka prodaja je povzročila, da bo les ležal na skladiščih, in velika podjetja so že pričela ustavljati obratovanje, kar poostruje splošno krizo, dasiravno je pri tem najbolj občutno prizadejana ravno lesna trgovina.

Lesna trgovina je močno obremenjena s taksami, ki znašajo 2 % od kupnih pogodb, 6 % za pogozdovanje, 2 % banovinske takse za izsekavo, 2 % državna taksa na pogodbo in še razne druge komunalne takse. Poleg tega pa je lesna trgovina obremenjena še s posebnimi dajatvami za obrabo cest.

Prav tako je povišana najemnina za skladišča na kolodvorih in v lukah, ki se je še pred par leti računala po 3 dinarje od kvadratnega metra, danes pa se računa za odprta skladišča po 25 Din, za zaprta pa celo po 40 Din od m², kar predstavlja desetkratno podražitev, da ne upoštevamo tudi dejstva, da je lesna trgovina premalo deležna tarifnih ugodnosti za prevoz.

Ker ni izgleda, da bi se to obupno stanje lesne trgovine v doglednem času izboljšalo, je vsekakor potreba, da se lesni trgovini nudijo v vseh ozirih večje ugodnosti.

Pravilnik za nadzorstvo nad živili.

(Konec.)

Pri čaju je prepovedano mešanje slabjših vrst listja k boljšim, kakor tudi dodajanje tujega listja, sušenje in ponovna prodaja že rabljenega čaja. Prepovedano je tudi dodajanje sredstev za povečanje teže in barvanje z nedovoljenimi barvami. Izrecno pa je prepovedana prodaja raznih surogatov pod imenom čaja, kakor tudi drugih potvorb in z napačnim krajevnim imenom označenih čajnih vrst. Fakturo za čaj mora trgovec hraniti, da jo na zahtevo lahko pokaže nadzorovalnim organom.

Kakao in čokolada morata biti prihladna za užitek ter ne smeta biti mešana z moko, kokosovimi lupinami,

dekstrinom in sličnimi sredstvi. Umetno barvanje kakaoa je prepovedano. Prodaja surogatov z napačno označbo istotako ni dovoljeno ter morajo surrogati imeti točno označb svojih sestavin. Čokolada ne sme biti barvana z zdravju škodljivimi barvami.

Za prodajo rib rakov in žab je predpisana največja snažnost ter se mora pokvarjeno blago izločiti iz prometa, zlasti ako je staro ali smrdljivo. Tehnica za ribe mora biti pletena iz pletene žice z okenci po 1 cm. Prodaja rib, ki so bile ujete na nedovoljen način (z zastrupitvijo, dinamitom etc.) je prepovedana.

Ribje konzerve se ne smejo prodajati v škatljicah, ki vsebujejo nad 3 % svinca. Prodaja starih, pokvarjenih in za užitek neprikladnih, kakor tudi s škodljivimi sredstvi konserviranih in barvanih konzerv je prepovedana. Prikrivanje razkrajanja konzerv z ostrimi dišavami je kaznjivo.

Kavijar mora biti svež in za užitek prikladen; ne sme biti kisel, žarek ali v razkrajanju in plesniv. Prepovedano je potvarjanje kavijara s sagom, oljem, buljonom, pivom in sličnimi sredstvi, kakor tudi barvanje.

Droži in kvas ne smejo biti pokvarjeni, v nenormalnem vretju ali v razkrajanju. Zmesi iz pravih droži in pivskega kvasa se ne sme prodajati. Prepovedano je potvarjanje droži s škrobom ali dodajanje katerikoli snovi za povečanje teže. Surogati, ki naj bi bili nadomestek droži, pa so zdravju škodljivi, se morajo izključiti iz prodaje. Droži se morajo prodajati na tehtnico, morajo biti hranjene vedno na suhem pod steklenim zvonom ter je treba odrezke zamotavati v pergamentni papir; zavijanje v časopisni papir je prepovedano.

Ocet, ki prihaja v trgovino, se deli na namizni ocet z najmanj 4 % octove kisline, ocet z najmanj 7—10 % ter octovo kislino ali esenco z najmanj 60 % octove kisline.

Od prodaje je izključen ocet: 1. ki vsebuje razne usedline, ali ki po njem plavajo glivice in črviči; 2. ki je potvorjen s prostimi rudninskimi, organskimi, kislina ali s sličnimi sredstvi; 3. ki ima tuj okus ali vonj; 4. kateremu je dodan poper ali druge dišave, ako to ni posebej označeno; 5. ki je barvan z raznimi barvami.

Ocet se ne sme hraniti v posodah iz bakra, rumene medi ali iz litin, ki vsebujejo nad 3 % svinca. Tudi pipe in pokrovi ne smejo biti iz takih kovin.

Pod imenom **vinski ocet** se sme dajati v promet samo proizvod octovega vretja vina in vina iz tropin ter mora vsebovati najmanj 4 % octove kisline in ne sme biti pokvarjen. V ostalem veljajo za vinski ocet ista določila kot za ocet.

Glede tehtnic in drugih meril določa zakon, da morajo biti meroizkusno pregledane ter vedno snažne. Tehtnice in merila se sme uporabljati samo v tiste namene, ki so jim določeni.

Za gostilne predpisuje pravilnik največjo snažnost, tako za lokale, kot za posodo in orodje. Isti predpisi veljajo tudi za uslužbenca, ki morajo biti pred nastopom službe zdravniško pregledani, to pregledovanje se postopoma obnavlja.

Za trgovine z živili veljajo glede snage posebna določila, ki predpisujejo, da morajo biti lokali zračni, svetli, snažni in brez vsakga mrčesa. V branjariji ne sme nihče stanovati.

Kajenje in pljuvanje na tla je v trgovini prepovedano.

Blago, ki ima neprijeten duh (petrolej, paste, milo in slično), mora biti ločeno od živil.

Vsa živila, ki služijo takoj za hrano, morajo biti zaščitena proti prahu in muham s posebnimi napravami. Prav tako se morajo zaščititi vsa živila, ki se lahko pokvari ali postanejo žarko.

Trgovine z živili se morajo dnevno snažiti prahu; tla morajo biti dobro umita; parketi pooljeni. Pri slabem vremenu je predpisano, posuti tla z žaganjem, ki se mora zvečer odstraniti.

Važno je tudi, da prepoveduje pravilnik **razstavljanje živil** med vratmi ali pred prodajalno, kot je bilo to doslej v navadi za moko, žito, krompir, čebulo in slično.

Živila, ki služijo takoj za jed, morajo biti pod steklenim zvonom ali pod mrežo iz žice v posebnih omaricah.

Merila za merjenje in tehtanje živil ter orodje za rezanje in sekanje istih morajo biti vedno snažni ter se uporabljati izključno le za namen, kateremu služijo.

*

Ta pravilnik je stopil takoj v veljavo.

Nadzorstvo izvršujejo obča upravná oblastva prve stopnje po svojih organih ob sodelovanju higijskih zavodov in

ustanov ter strokovnih organov zdravstvenih občin.

Samostalne mestne občine z nad deset tisoč prebivalci morajo nastaviti posebne nadzornike. Nadzorovalno osebje se izvežba na posebnih strokovnih tečajih ter mora položiti službeno prisego. Nadzorni organi smejo pregledovati obrate med obratovalnim časom, ne da bi pri tem motili obratovanje ter smejo vzeti po potrebi vzorce v dveh izvodih vpričo lastnika ali njegovega namestnika. Na zahtevo lastnika morajo vzeti še en vzorec, ki mu ga zapečatenega izroče.

Promet s predmeti, ki so očitno pokvarjeni in zdravju škodljivi, smejo nadzorstveni organi prepovedati do nadaljnjega odloka, ki ga izda upravno oblastvo po analizi vzorcev. Upravno oblastvo prve stopnje sme tudi ukazati uničenje takih predmetov, ki se hitro kvarijo, pa niso sposobni za kako industrijsko predelavo, oziroma smejo dovoliti, da se jih pod njegovim nadzorstvom izroči za industrijsko porabo.

Upravna oblastva prve stopnje morajo kršitelje zakona o nadzorstvu nad živi kaznovati z zaplembo ali uničenjem škodljivih predmetov, s povračilom škodov za objavo kazni ter poleg tega z zaporom do enega meseca, ali z denarno kaznijo do 10.000 Din; v slučaju hujšega ali ponavljajočega se prestopka pa tudi z obema kaznima obenem. Denarne kazni in izkupiček za zaseženo blago se steka v sanitetni fond.

Trgovci, nabavljajte svoje potrebščine pred vsem pri trdkah, ki z oglasi podpirajo vaš tisk!

Obvestilo!

Manufakturna veletrgovina

R. Miklavc, „Pri Školu“, Ljubljana, katera obstoja že preko 60 let in razprodaja na debelo in drobno manufakturno, sukneno in vse v to stroko spadajoče blago naznanja svojim cenjodjemalcem, kakor tudi vsem gg. trgovcem, ki krijejo svojo zalogo v Ljubljani, da je povečala svoje trgovske lokale v celo prvo nadstropje.

Tvrdka drži na zalogi samo blago iz priznane najboljših svetovnih tovarn v veliki izbiri in najnovejših vzorcih; cene so vsled prvovrstnih zvez jako ugodne. Zaloga se lahko vsak čas neobvezno ogleda. — Za mnogobrojen obisk se cenj. občinstvu priporoča trdka

R. Miklavc

„Pri Školu“ - Ljubljana Lingarjeva ul.
Medarska ul.
Pred Školijo.

Oglasi v »Malem trgovcu« se najboljše rentirajo, ker ima med vsemi ti-
soči naročnikov edino le resne kupce!

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

IVAN JELAČIN - LJUBLJANA

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenik!

Lastnik: Konzorcij za izdajo strokovnega tednika »Mali trgovec«. Za konzorcij in uredništvo: Lojze Zajc. Za tiskarno »Merkur«: Otmar Michálek, obe v Ljubljani.